

# SOẠN BÀI: TỪ TƯỢNG HÌNH, TỪ TƯỢNG THANH

## I Đặc điểm, công dụng

### Câu hỏi

Đọc các đoạn trích trong Lão Hạc của Nam Cao và trả lời câu hỏi:

- Mặt lão đột nhiên co rúm lại. Những vết nhăn xô lại với nhau, ép cho nước mắt chảy ra. Cái đầu lão ngoẹo về một bên và cái miệng móm mém của lão mếu máo như con nít. Lão hu hu khóc...

- Này! Ông giáo ạ! Cái giống nó cũng khôn! Nó cứ làm in như nó trách tôi; nó kêu ư ử, nhìn tôi, như muốn bảo tôi rằng: “A! Lão già tệ lắm! Tôi ăn ở với lão như thế mà lão xử với tôi như thế này à?”.

- Tôi ở nhà Binh Tư về được một lúc lâu thì thấy những tiếng nhón nháo ở bên nhà lão Hạc. Tôi mãi một chạy sang. Mấy người hàng xóm đến trước tôi đang xông xáo trong nhà. Tôi xông xộc chạy vào. Lão Hạc đang vật vờ ở trên giường, đầu tóc rũ rượi, quần áo xộc xệch, hai mắt long sòng sọc.

a. Trong các từ in đậm trên, những từ nào gọi tả hình ảnh, dáng vẻ, trạng thái của sự vật; những từ nào mô phỏng âm thanh tự nhiên, con người.

b. Những từ gọi tả hình ảnh, dáng vẻ, trạng thái hoặc mô phỏng âm thanh như trên có tác dụng gì trong văn miêu tả và tự sự.

### Trả lời

a, Trong những từ in đậm trên, những từ nào gọi hình ảnh, dáng vẻ, trạng thái của sự vật, những từ nào miêu tả âm thanh của tự nhiên, của con người?

b, Những từ gọi tả hình ảnh, dáng vẻ, trạng thái hoặc mô phỏng âm thanh như trên có tác dụng gì trong văn miêu tả và tự sự.

a, Những từ in đậm trên, từ gọi hình ảnh dáng vẻ, trạng thái của sự vật: móm mém, xông xộc, rũ rượi, vật vờ, xộc xệch, long sòng sọc

Những từ miêu tả âm thanh của tự nhiên, con người: hu hu, ư ử.

b, Những từ ngữ gọi tả dáng vẻ, trạng thái, âm thanh như trên có tác dụng gọi hình ảnh cụ thể, sinh động mang lại giá trị biểu cảm cao.

» Tham khảo: [soạn bài lão hạc](#)

## **Soạn bài từ tượng hình, từ tượng thanh phần luyện tập**

### **Câu 1 - Soạn bài từ tượng hình, từ tượng thanh**

Tìm từ tượng hình, tượng thanh trong những câu sau.

- Thằng Dần vục đầu vừa thổi vừa húp soàn soạt. Chị Dậu rón rén bưng một bát lớn đến chỗ chồng nằm.
- Vừa nói hần vừa bịch luôn vào ngực chị Dậu mấy bịch rồi lại sấn đến để trói anh Dậu.
- Cai lệ tát vào mặt chị một cái đánh bốp, rồi hần cứ nhảy bào cạnh anh Dậu.
- Rồi chị túm lấy cổ hần, ấn dúi ra cửa. Sức lẻo khoẻo của anh chàng nghiện chạy không kịp với sức xô đẩy của người đàn bà lực điền, hần ngã chổng quèo trên mặt đất, miệng vẫn nham nhảm thét trói vợ chồng kẻ thiếu sưu.

#### **Trả lời**

Từ tượng hình, từ tượng thanh trong những câu sau (trích từ Tắt đèn Ngô Tất Tố)

- Từ tượng hình: rón rén, lẻo khoẻo, chổng quèo
- Từ tượng thanh: soàn soạt, nham nhảm, bịch, bốp

### **Câu 2 - Soạn bài từ tượng hình, từ tượng thanh**

Tìm ít nhất năm từ tượng hình gợi tả dáng đi của người.

#### **Trả lời**

5 từ tượng hình gợi tả dáng đi của người: lom khom, lon ton, thoăn thoắt, lù đù, chập chững...

### **Câu 3 - Soạn bài từ tượng hình, từ tượng thanh**

Phân biệt ý nghĩa của các từ tượng thanh tả tiếng cười: cười ha hả, cười hì hì, cười hô hô, cười hơ hớ.

#### **Trả lời**

Theo từ điển tiếng Việt của Hoàng Phê chủ biên:

- Ha hả: gợi tả tiếng cười to, tỏ ra khoái chí, thỏa mãn

- Hì hì: mô phỏng tiếng cười phát ra đằng mũi, âm thanh nhỏ, biểu lộ sự thích thú, có vẻ hiền lành

- Hô hớ: mô phỏng tiếng cười to và thô lỗ, khó nghe, gây cảm giác khó chịu cho người khác.

- Hơ hớ: mô phỏng tiếng cười tự nhiên, thoải mái, không cần giữ gìn

#### **Câu 4 - Soạn bài từ tượng hình, từ tượng thanh**

Đặt câu với các từ tượng hình, tượng thanh sau: lắc rắc, lã chã, lấm tẩm, khúc khuỷu, lập lòe, tích tắc, lộp bộp, lạch bạch, ồm ồm, ào ào.

##### **Trả lời**

- Mưa xuân lắc rắc trên những thảm cỏ non.
- Nước mắt nó lã chã ngấn dài khi phải nghỉ học.
- Con đường ven sườn núi quanh co, khúc khuỷu.
- Mặt ba lấm tẩm mồ hôi sau những giờ trên thao trường.
- Béc đồng hồ tích tắc không ngơi nghỉ.
- Buổi chiều trên cánh đồng, bầy vịt lạch bạch về chuồng.

#### **Câu 5 - Soạn bài từ tượng hình, từ tượng thanh**

Sưu tầm một bài thơ có sử dụng các từ tượng hình, tượng thanh mà em cho là hay.

##### **Trả lời**

Những bài thơ sử dụng từ tượng thanh, từ tượng hình

- Bài thơ "Lượm"

*Chú bé loắt choắt  
Cái xác xinh xinh  
Cái chân thoăn thoắt  
Cái đầu nghênh nghênh*

- Bài thơ "Nhạc rừng"

Cúc cu! Cúc cu!  
Chim rừng ca trong nắng  
Im nghe! Im nghe! Ve rừng kêu liên miên  
Rừng hát gió lay trên cành biếc  
Lao xao! Rì rào!  
Dòng suối uốn quanh làn nước trôi trong xanh  
Róc rách! Róc rách nước luồn qua khóm trúc  
Lá rơi! Lá rơi! Xoay tròn nước cuốn trôi....

### **Xem thêm**

- Bài tiếp theo: [liên kết các đoạn văn trong văn bản](#)
- Hướng dẫn [soạn văn 8 tập 1](#)